

Persbericht

Luxemburg, 22 oktober 2020

De EU benut het potentieel van haar agentschappen nog niet ten volle

De EU-agentschappen spelen een steeds belangrijkere rol in de Unie, maar er moet zorgvuldiger worden geëvalueerd hoe zij de EU-burgers doeltreffend ten dienste kunnen staan. Dat is de conclusie van een verslag dat vandaag wordt gepresenteerd door de Europese Rekenkamer (ERK). De ERK heeft de rekeningen van 2019 van alle EU-agentschappen, op twee na, goedgekeurd en de positieve resultaten die zij heeft gerapporteerd in voorgaande jaren bevestigd. Voor het eerst beoordeelde de ERK ook hoe goed de EU de agentschappen in staat heeft gesteld haar beleid uit te voeren in het algemeen belang. Volgens de controleurs is er meer netwerkvorming en samenwerking nodig — alsook meer flexibiliteit bij de oprichting, werking en eventuele opheffing van agentschappen.

“Zoals elk jaar onderzochten we het financieel beheer van alle EU-agentschappen en constateerden we dat hun boekhouding redelijk op orde was”, aldus Alex Brenninkmeijer, het lid van de ERK dat verantwoordelijk is voor de verslagen. “Voor het eerst hebben we ook onderzocht hoe de agentschappen over het algemeen bijdragen tot het EU-beleid en de samenwerking in het belang van de burgers. Wij stellen voor de samenwerking van agentschappen te versterken en deze te ontwikkelen tot expertise- en netwerkcentra van de EU.”

Financieel beheer. Over het geheel genomen bevestigden de controleurs de positieve resultaten die zij in voorgaande jaren hebben gerapporteerd. Zij hebben een goedkeurend oordeel afgegeven voor de rekeningen van 2019 van alle 41 gecontroleerde agentschappen, wat betekent dat de rekeningen een getrouw beeld geven van de financiële situatie, verrichtingen en kasstromen van de agentschappen in overeenstemming met de boekhoudregels. Zij hebben ook bijna geen fouten aangetroffen op het gebied van de wettigheid en regelmatigheid van de ontvangsten- en betalingsverrichtingen van de agentschappen, met uitzondering van enkele kwesties die van invloed zijn op de betalingen van het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) en het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO). De controleurs benadrukken dat de agentschappen het financieel beheer verder moeten verbeteren door onder meer aandacht te besteden aan overheidsopdrachten, belangenconflicten en aanwervingsprocedures.

Prestaties. Terwijl de ERK zich in het verleden heeft gericht op de prestaties van afzonderlijke agentschappen, heeft zij nu twee belangrijke criteria vastgesteld waaraan alle EU-agentschappen moeten voldoen om doeltreffender bij te dragen tot het EU-beleid.

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Ten eerste zijn de controleurs nagegaan of de levenscyclus van de agentschappen flexibel genoeg is om ten dienste te staan van het relevante EU-beleidsterrein en de Europese samenwerking in een veranderende mondiale context. In dit verband constateerden zij een gebrek aan flexibiliteit bij de oprichting, werking en eventuele opheffing van agentschappen. Op sommige beleidsterreinen zijn er meerdere agentschappen actief, wat kan leiden tot overlappingsen tussen hun mandaten en/of activiteiten.

Ten tweede onderzochten de controleurs in welke mate de agentschappen als expertise- en netwerkcentra fungeerden voor de uitvoering van EU-beleid, en stelden zij vast dat hun potentieel niet ten volle wordt benut. Bij sommige agentschappen constateerden de controleurs dat de bestuursregelingen al te complex of zwak zijn. Zo zijn de raden van bestuur van sommige agentschappen vrij groot, wat soms tot inefficiënte besluitvorming en aanzienlijke administratieve kosten kan leiden. Bovendien biedt de samenstelling van de raden van bestuur weliswaar de mogelijkheid om tal van nationale standpunten in aanmerking te nemen, maar garandeert deze niet dat de lidstaten zich inzetten.

Uit de controle blijkt ook dat sommige agentschappen hun taken vollediger hadden kunnen uitvoeren indien zij meer steun hadden gekregen van de lidstaten, het bedrijfsleven, de Commissie of andere agentschappen. Tot slot stelden de controleurs vast dat de bijdrage van de agentschappen tot het beleid en de samenwerking op EU-niveau weliswaar relevant is, maar niet duidelijk wordt gemeten en meegedeeld aan de burgers. Ook het internationale bereik is beperkt — ondanks enkele goede resultaten op het gebied van bijvoorbeeld de luchtvaart en justitiële samenwerking.

Sommige risico's waarop werd gewezen door de controleurs hebben gevolgen voor zowel de financiën als de prestaties — bijvoorbeeld de ontoereikende personele en financiële middelen in sommige gevallen. Bepaalde agentschappen zijn te sterk afhankelijk van externe contractanten voor kritieke functies, wat de risico's in verband met overheidsopdrachten met zich meebrengt. Andere reageren mogelijk niet voldoende — om wettelijke of bestuurlijke redenen — op de snel veranderende context en passen hun werkprogramma of begroting niet aan. Tot slot hebben sommige agentschappen steevast te weinig middelen, terwijl andere hun jaarbegroting niet kunnen absorberen.

Over het geheel genomen bevelen de controleurs de Commissie en de agentschappen aan om:

- de samenhang tussen agentschappen gedurende hun levensduur zorgvuldiger te evalueren en de middelen dienovereenkomstig aan te passen;
- ondoelmatigheden op het gebied van governance te beoordelen en de verantwoording en verslaglegging over prestaties te verbeteren door deze niet alleen te richten op de activiteiten van de agentschappen, maar ook op hun bijdrage tot de beleidsuitvoering;
- de inspanningen van de agentschappen om ten volle als expertise- en netwerkcentra te fungeren op hun respectieve beleidsterreinen te ondersteunen.

Achtergrondinformatie

De EU-agentschappen worden gekenmerkt door hun diverse bestuursstructuren, mandaten en taken; de EU heeft in de loop der jaren een reeks agentschappen opgericht om verschillende soorten uitdagingen aan te gaan. De meeste agentschappen worden bijna volledig uit de EU-begroting gefinancierd en hun financieel beheer is transparant: de ERK controleert hun jaarrekeningen. Het is echter moeilijker om te beoordelen hoe goed de agentschappen hun respectieve mandaat uitvoeren, zoals de ERK heeft benadrukt in verschillende doelmatigheidscontroles van afzonderlijke agentschappen in het verleden. In de loop der jaren hebben de controleurs er herhaaldelijk op gewezen dat de governance, verantwoording en verslaglegging over prestaties beter moet. Dit jaar heeft de ERK haar jaarverslagen over de financiën van EU-agentschappen voor het eerst aangevuld

met een algemene beoordeling van de voorwaarden waaronder zij ten dienste staan van de Unie, de lidstaten en het grote publiek.

Het *“Jaarverslag over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2019”*, gedetailleerde betrouwbaarheidsverklaringen voor elk agentschap en Speciaal verslag nr. 22/2020 *“De toekomst van EU-agentschappen — mogelijkheden tot meer flexibiliteit en samenwerking”* zijn in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu). [Hier](#) kunt u informatie vinden over de maatregelen die de ERK heeft genomen met het oog op de COVID-19-pandemie.

Perscontact voor dit verslag: Claudia Spiti E: claudia.spiti@eca.europa.eu M: (+352) 691553547